

ΚΟΤΆΩ

Τρίτη, 15 Οκτωβρίου 2013

105

Σημασία:

Τολμω, εχω θαρρος, μου βαστάει

κοτάω [κοτάο] & -ώ Ρ10.1α : (λαϊκότρ.) τολμώ, έχω το θάρρος: Αν κοτάς, έλα! Αν κοτάει, ας πάει να τον βρει και να του τα πει.

Συνωνυμο

Ζαρι

Κοκκαλα (οστα)

Ετυμολογία:

[μσν. κοτώ `ρισκάρω` < ελνστ. κόττ(ος) `κύβος` -ώ (πρβ. ελνστ. ή μσν. κοττίζω `παίζω ζάρια`) (ορθογρ. απλοπ.)]

Εγκυκλοπαιδικά:

Το ζαρι (κυβος) ηταν αρχικα το κοτσι συνηθως του αρνιου.

Λέξη αραβική (αλ ζάχρ al-zahr) που αντικατέστησε τα κότσια και τους αρχαίους κύβους.

Αγγελία παριστάνουν ομηρικούς ήρωες να παίζουν ζάρια.

Από το ζάρι βγαίνει το Αγγλικό hazard = τυχαίο.

Το παιχνιδι θεωρειται τυχερο (Τυχηρά Παιγνια), εχει ρίσκο, και απαγορεύεται.

Περισσότερα στο άρθρο μου "[Ρίσκο και Ριζικό](#)"

Ξενόγλωσσα

Ιταλικά

Αγγλικά knucklebones used as dice or a game played with dice,

Γαλλικά

Εικόνες:

1

Κοτσια

2

Αστραγαλλοι φορητοι

Φράσεις:

Ελα δω αν κοτάς

Αν έχεις το θάρρος. Λεγεται και αν σου κοτάει [ενν. η ψυχή, ή η καρδια]

Είναι τόσο ψηλά που δεν κοτάω να δω κατω.

Δεν τολμω να ...

Αν έχεις τα κοτσια

Αν έχεις το θάρρος, αν τολμάς . Από το κοτσια ζαρια κατά τινας. Όταν έχεις καλο ζάρι λει ο Κουκουλής. Μα προφέσωρ μου, στα ζαρια τολμας χωρις να ξερεις. Δεν είναι όπως τα χαρτια που **αν έχεις καλο χαρτι** ρισκαρεις και ποντερνεις.

Βαστουν τα κοτσια μου

Αντεχω, ειμαι υγειιης και ακμαίος μπορώ να κανω κατι. Πχ. ΦΡ: Οσο βαστουν τα κοτσια μου θα δουλέω.

Είναι γέρος αλλά κοτσονάτος

Είναι ευσταλής, ακμαιος, υγειιής, ευρωστος.

Δεν παιζουμε τα κοτσια

Εμεις εδώ δεν αστειευομασατε, δεν παιζουμε.

Σπασε τα κοκκαλα και ξαναριξτα

Μαγκικη εκφραση αυτων που παιζουν ζάρια.

Σημαινει η ζαριά είναι ακυρη. Ισως ένα ζαρι εκατσε « καθρέφτης\» (στηαθηκε γυρτό, χωις τα ακουμπαιει πληρωρς η κατω έδρα του ετσι που η ενδειξη του αριθμου να είναι ανφιβολη. Τοτε ο παικτης οφειλει να επαναλαβει την βολη.

Όμως είναι απολυτα αρχαιο αυτό το «σπασε», σημαινει ανακινησε, ανακαταψε τα ζαρια (πβλ. παραγωγα του σπαω : αποσπω, τραβω, σπασμος, σπαστικός, σπάδων)

Και το κοκκαλα δηλ. οσα δηλ. κοτσια. Ο αρχαιος προδρομος των ζαριων.

Επωνυμα

Κωτσονης

Κατσωνης

Αναφορές

1

προσδέουσι με δένδρω μεγάλω, εἶτα ἐκείνη τῆ ἐκ
τῶν ἀστραγάλων μάστιγι παίοντες ὀλίγον ἐδέησαν
ἀποκτεῖναι, κελεύοντές με τοῦ λοιποῦ ἄφωνον εἶναι

Ψευδολουκιανός - Όνος

Φαίνεται πως αντι για κομπους στα λουρια του μαστιγιου εδεναν οσταρια, αστραγαλους δηλ. κοτσια.

2 αστραγαλοι

(190.) **ἀστραγάλους**· οἱ Ἀττικοί, τὸ γὰρ θηλυκὸν Ἰακόν· καὶ παρ' Ὀμήρω τινὲς
θηλυκῶς, οἷον (Ψ 88)·

ἠνήπιος οὐκ ἐθέλων ἄμφ' <ἀστραγάλῃσιν ἐρίσσας>

ἀντὶ τοῦ ἄμφ' > ἀστραγάλουσι χολωθεῖς· Φερεκράτης Δουλοδιδασκάλου (II 272 M. = fr. 43 K.)·

ἄντ' ἀστραγάλων <x> κονδύλοισι παίζετε· (5)

Πλάτων Λύσιδι (206e)· ἠρτίαζον ἀστραγάλουσι παμπόλλουσι· λέγουσι δὲ καὶ ἀστρίχουσι. Ἀντι-
φάνης Ἐπιδαυρίῳ (III 50 M. = fr. 92 K.)·

ἐπαίζομεν μὲν ἀρτίως τοῖς ἀστρίχοις·

3

Αστραγαλοι

Εἰσελθόντες δὲ κατελάβομεν αὐτόθι τεθυκότας τε τοὺς
παῖδας καὶ τὰ περὶ τὰ ἱερεῖα σχεδόν τι ἤδη πεποιημένα,
ἀστραγαλίζοντάς τε δὴ καὶ κεκοσμημένους ἅπαντας. οἱ μὲν (5)
οὖν πολλοὶ ἐν τῇ αὐλῇ ἐπαιζον ἔξω, οἱ δὲ τινες τοῦ ἀπο-
δυτηρίου ἐν γωνίᾳ ἠρτίαζον **ἀστραγάλουσι** παμπόλλουσι, ἐκ
φορμίσκων τινῶν προαιρούμενοι· τούτους δὲ περιέστασαν
ἄλλοι θεωροῦντες. ὧν δὴ καὶ ὁ Λύσις ἦν, καὶ εἰστήκει ἐν
τοῖς παισὶ τε καὶ νεανίσκοις ἐστεφανωμένος καὶ τὴν ὄψιν
διαφέρων, οὐ τὸ καλὸς εἶναι μόνον ἄξιος ἀκοῦσαι, ἀλλ' ὅτι
καλὸς τε κάγαθός.

Πλάτων Λυσις

Copyright© 2013 by Aris Stougiannidis AENAON - ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ